

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/23/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010246
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3122010246.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Milana Straku a JUDr. Michala Eliaša v trestnej veci proti odsúdenému G. S., nar. XX.XX.XXXX v R., trvale bytom C. nad C., K H. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, na neverejnom zasadnutí dňa 23. marca 2023 prejednal sťažnosť prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 13. decembra 2022, sp. zn. 6Pp/25/2022 a takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušuje sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

II. Podľa § 415 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona sa návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z a m i e t a.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 13.12.2022, sp. zn. 6Pp/25/2022, bolo rozhodnuté nasledovne:

„I. Podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Tr. zákona v spojení s § 415 ods. 1 Tr. poriadku sa odsúdený G. S., nar. XX.XX.XXXX, podmienenčne prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, sp. zn. 1T/61/2016 zo dňa 11.01.2017 a rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, sp. zn. 3T/44/2014 zo dňa 09.07.2014.

II. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona určuje odsúdenému skúšobnú dobu v trvaní 3 (tri) roky a súčasne nariaďuje probačný dohľad nad odsúdeným v trvaní 2 (dva) roky a zároveň odsúdenému ukladá v čase probačného dohľadu nasledujúce obmedzenia a povinnosti:

- podľa § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zákona zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.“

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože proti nemu podal v zákonnej lehote prokurátor písomne sťažnosť.

Prokurátor podanú sťažnosť dodatočne písomne odôvodnil. V úvode odôvodnenia poukázal na obsah výrokovvej časti napadnutého uznesenia. Ďalej uviedol nasledovné:

„Proti rozhodnutiu Okresného súdu Trenčín bola podaná dňa 13.12.2022 intervenujúcim prokurátorom sťažnosť, ktorú odôvodňujem nasledovne.

Z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého uznesenia Okresného súdu Trenčín vyplýva, že predseda senátu u odsúdeného G. S. konštatuje splnenie všetkých troch základných podmienok na rozhodnutie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného. Poukázal, že v minulosti

porušená skúšobná doba podmienenečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, nie je dôvodom pre zamietnutie sťažnosti odsúdeného, nakoľko to pripúšťa Trestný zákon, ďalej negatívne poznatky o jeho správaní v Ústave nie sú takého charakteru, aby boli významnými pre recidívu odsúdeného, poukázal, že odsúdený v ústave dodržiaval pravidlá aj spoločenské normy, bol veliteľom izby, a pokiaľ ide o znalecký posudok vypracovaný k jeho závislosti od užívania alkoholu, súd uzatvára, že od vykonania znaleckého posudku je daný značný časový odstup spojený s abstinenciou odsúdeného, i keď vynútenou. Vzhľadom na uvedené je súd názoru, že od odsúdeného je možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Prokurátorka má za to, že u odsúdeného neboli naplnené zákonné podmienky na podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, a to z dôvodu nesplnenia najmä tretej materiálnej podmienky, ktorou je dôvodné očakávanie vedenia riadneho života na slobode, resp. neexistencia rizika jeho recidívy. Odsúdený má 5 záznamov v registri trestov, no hlavne bol opakovane potrestaný pre rovnakú úmyselnú trestnú činnosť. Ako ďalej vyplýva, odsúdený nerešpektoval súdom uložený zákaz požívania alkoholických nápojov, ktorý mu bol uložený uznesením Okresného súdu Trenčín 4Pp/20/2016 zo dňa 31.03.2016, ktorým bol podmienenečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody.

Odsúdený tak už v minulosti dostal od súdu šancu k tomu, aby preukázal, že naozaj možno od neho očakávať vedenie riadneho života, čo odsúdený zmaril konaním, kedy pod vplyvom alkoholu bol zadržaný v súvislosti s podozrením zo spáchania zločinu lúpeže. Z hodnotenia ústavu popritom vyplýva, že odsúdený má čiastočne kritický postoj odsúdeného k trestnej činnosti a nepripúšťa si závislosti od alkoholu.

Vyššie uvedené zistené skutočnosti nesvedčia pre dôvodnosť očakávania, že odsúdený po prepustení na slobodu povedie riadny život, a rovnako nepreukazujú, že odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti, alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody preto Krajskému súdu Trenčín navrhujem, aby uznesenie Okresného súdu v Trenčíne č.k. 6Pp/25/2022 zo dňa 13.12.2022 v zmysle ustanovenia § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil a uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.“

K sťažnosti prokurátora sa do rozhodnutia krajského súdu písomne odsúdený nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo. Na základe svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

Krajský súd v rámci preskúmania konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nezistil v postupe okresného súdu chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe opodstatňovali zrušenie napadnutého uznesenia. V konečnom dôsledku krajský súd konštatuje, že prokurátor v dôvodoch sťažnosti ani nenamietal existenciu takýchto procesných väd v konaní okresného súdu.

V rámci preskúmania správnosti samotných výrokov napadnutého uznesenia, krajský súd skúmal, či je napadnuté uznesenie v súlade so zákonom.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona súd môže odsúdeného podmienenečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Tr. zák. ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienčne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Pokiaľ ide o vecnú stránku posudzovania splnenia zákonných podmienok pre podmienčne prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmienčného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmienčne prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody. V tejto súvislosti považuje krajský súd tiež za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaní trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že v prejednávanej veci už došlo k meritórnemu rozhodnutiu vo veci uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6Pp/25/2022 zo dňa 06.05.2022, ktorým bolo rozhodnuté o zamietnutí návrhu odsúdeného o podmienčne prepustenie. Uvedené rozhodnutie bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tos/37/2022 zo dňa 27.06.2022 zrušené a okresnému súdu bolo uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Okresnému súdu bolo vytknuté, že si nezaodovážil všetky podklady nevyhnutné k riadnemu objasneniu splnenia zákonných podmienok pre podmienčne prepustenie (spisové materiály týkajúce sa trestov, ktoré vykonáva, podmienčného prepustenia ako aj preradenie odsúdeného do ústavu s minimálnym stupňom strázenia, ako aj doplnené hodnotenie ústavu z hľadiska časovej chronológie), a to že sa riadne nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými z hľadiska všestranného zhodnotenia osobnosti (vysporiadanie sa s recidívou odsúdeného, posúdenie kritickosti postoja odsúdeného k trestnej činnosti či vývoj syndrómu závislosti od alkoholu u odsúdeného).

Pokiaľ ide o posúdenie otázky, či odsúdený spĺňa zákonné podmienky pre podmienčne prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd dospel k záveru, že odsúdený vykonal zákonom požadovanú časť trestu odňatia slobody a počas doterajšieho výkonu trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a po vyhodnotení okresným súdom uvedených skutočností v napadnutom uznesení je tak daná dostatočná záruka, že na slobode bude viesť riadny život.

Okresný súd odôvodnil svoj právny záver o preukázaní polepšenia odsúdeného len tým, že odsúdený preukázal schopnosť viesť „riadny život v podmienkach výkonu trestu“. Krajský súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že k vyvodu odôvodneného záveru o preukázaní polepšenia v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zák. nestačí len samotné preukázanie dodržiavania ústavného poriadku odsúdeným v podmienkach výkonu trestu, teda preukázanie „schopnosti viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu“ bez toho, aby takéto správanie sa odsúdeného a plnenie povinností svedčilo o tom, že počas výkonu trestu došlo u odsúdeného k eliminácii tých osobnostných čŕt, ktoré viedli k odbrzdzeniu zábran u odsúdeného porušovať záujmy, chránené Trestným zákonom.

S poukazom na uvedené krajský súd dospel k záveru, podľa ktorého záver okresného súdu o preukázaní polepšenia u odsúdeného, odôvodnený len tým, že odsúdený preukázal schopnosť viesť „riadny život v podmienkach výkonu trestu“, nie je založený na všestrannom zhodnotení osobnosti odsúdeného a zmien jeho osobnosti, ku ktorým malo dôjsť pôsobením doterajšieho výkonu trestu.

V súvislosti so záverom okresného súdu o preukázaní polepšenia zostalo však bez povšimnutia vyhodnotenie zistených nedostatkov odsúdeného počas súčasného výkonu trestu odňatia slobody. Podľa hodnotenia ústavu na výkon trestu sa odsúdený dopúšťal porušovania viacerých elementárnych povinností vyplývajúcich z ústavného poriadku, ako aj nedostatkov v správaní sa vo vzťahu s ostatnými odsúdenými a s príslušníkmi ZVJS. Rovnako aj pracovné zaradenie vo výkone trestu u odsúdeného vykazuje nedostatky v jeho pracovných výkonoch, na základe ktorých bol z práce vyradovaný. Odsúdeného postoj k trestnej činnosti je podľa hodnotenia ústavu čiastočne kritický, pričom tento odsúdeného postoj vyhodnotil z údajov vyplývajúcich zo psychologických vyšetrení a z pedagogických dokumentácií ústavu. Odsúdený formálne svoje skutky ľutuje s tendenciou presúvať podiel viny na požitie alkoholu, avšak svoju závislosť na alkohole si nepripúšťa. Napokon zo záverov znaleckého posudku z odvetvia psychiatria vyplýva, že odsúdeného osobnosť má dissociálne rysy, je intelektovo subnormná a s úplným postojom nekritickosti. U odsúdeného bol diagnostikovaný syndróm závislosti od alkoholu, no u odsúdeného nebol zistený žiadny marker, ktorý by predpovedal u neho pozitívny účel protialkoholického liečenia. Napokon aj podľa hodnotenia ústavu, u odsúdeného môžu byť jeho vôľové vlastnosti a rezervy na úrovni právneho a morálneho vedomia rizikovým faktorom. Z uvedených dôvodov záver okresného súdu o polepšení odsúdeného podľa krajského súdu nemá oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania. Okrem toho okresný súd v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysvetlil na základe akých konkrétnych skutočností dospel k záveru, že malo dôjsť k eliminácii negatívnych osobnostných vlastností odsúdeného, ktoré ho viedli k recidíve úmyselnej trestnej činnosti. V tejto súvislosti okresný súd nekriticky prihliadal len na okolnosti v prospech odsúdeného, keď súčasne nedôvodne bagatelizoval zistené skutočnosti v jeho neprospech.

Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná a zakladá zákonný dôvod na zrušenie napadnutého uznesenia podľa § 194 ods. 1 Tr. poriadku.

Krajský súd následne skúmal, či v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. môže sám vo veci rozhodnúť.

Na základe preskúmania veci dospel k záveru, že výsledky vykonaného dokazovania dávajú podklad na posúdenie otázok, rozhodných pre správne a zákonné rozhodnutie o návrhu odsúdeného.

Hoci správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v poslednej dobe nevykazuje nedostatky, nemožno však opomenúť, že napriek predchádzajúcim skúsenostiam s výkonom trestu odňatia slobody je u obžalovaného zrejme porušovanie ústavného poriadku počas aktuálne vykonávaného trestu odňatia slobody. V neprospech odsúdeného svedčí aj poznatok, že ani predchádzajúce odsúdenia, vrátane opakovaných výkonov nepodmienečných trestov odňatia slobody, nevedli odsúdeného k vedeniu riadneho života. V neposlednom rade v neprospech odsúdeného vyznievajú aj zistenia znalcov o jeho osobnosti a jeho kriminálna minulosť svedčiaca o sklonoch k recidíve.

Na základe uvedeného krajský súd dospel k záveru, že odsúdený vo výkone trestu nepreukázal polepšenie, pričom ani vzhľadom na spôsob jeho života pred nástupom aktuálne vykonávaného trestu odňatia slobody nemožno očakávať vedenie riadneho života odsúdeným po prípadnom podmieničnom prepustení.

Keďže s poukazom na vyššie uvedené krajský súd dospel k záveru, že u odsúdeného nie sú splnené materiálne podmienky v zmysle § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasmi členov senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.